

Bi danes poslušali Semmelweisa in Snowa?

Tradicija proti napredku: sprejemanje novega znanja je bilo vedno počasno

Ko je Ignaz Semmelweis z uvedbo umivanja rok na Dunaju v štiridesetih letih 19. stoletja revolucioniral higijeno v bolnišnicah, so bili njegovi sodobniki skeptični. Kljub jasnim dokazom, da preprečuje okužbe, se je velika večina zdravnikov desetletja upirala tej praksi.

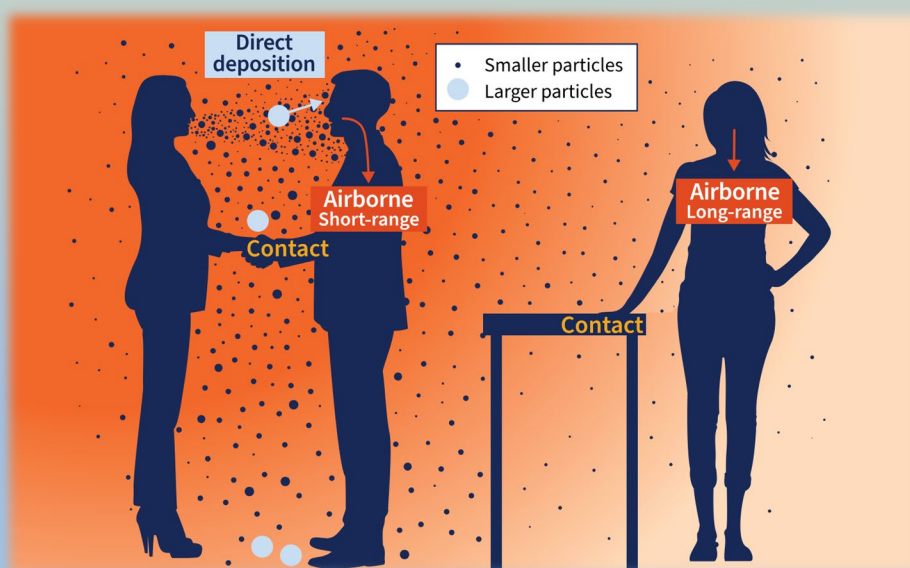
V Londonu se je John Snow soočil s podobnimi izzivi pri prepričevanju medicinske skupnosti, da se kolera prenaša z umazano vodo.

Zdravnike iz preteklosti je lahko soditi, a zdaj se soočamo s primerljivo spremembo paradigme pri razumevanju prenosa bolezni preko zraka.

Sprememba paradigme: prenos po zraku

Stoletja je prevladovalo javnozdravstveno stališče, da se bolezni s prenosom prek dihal na splošno prenašajo prek kapljic in površin. Ne več.

Tudi WHO zdaj priznava, da je glavni način prenosa za vse patogene z respiratornim prenosom, vključno s tistimi, ki povzročajo COVID in gripo, pot po zraku.

Grafični vir: WHO Indoor airborne risk assessment in the context of SARS-CoV-2 [1]

Pripombe generalnega direktorja WHO ob predstavitvi poročila o prenosu po zraku [2] – 18. april 2024

Aerosoli se širijo kot dim, ne balistične kapljice

“To [poročilo] je namenjeno izboljšanju našega razumevanja tveganja prenosa COVID-19 po zraku v zaprtih prostorih, da bi oblikovali in uporabili ukrepe za zmanjšanje tega tveganja.”

Citat Vir: Opombe generalnega direktorja WHO, dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus [3]

Kako hitro se odzivamo?

Ne gre le za to, da ostanemo obveščeni, ampak tudi za aktivno zaščito sebe in tistih, ki so v naši oskrbi. Standardne kirurške maske so narejene za zaščito pred kapljicami; ne zaprejo učinkovito poti aerosolom.

Kirurška maska 	Respiratorna maska enakovredna N95/FFP2/KN95/KF94 ali boljša
NE ščiti zanesljivo pred vdihavanjem najmanjših delcev v zraku in NI namenjena zaščiti dihal nosilca	Filtrira najmanj 94-95 % delcev v zraku, vključno z velikimi in majhnimi delci
Puščanje se pojavi okoli roba maske	Ko je pravilno nameščena, pride do minimalnega puščanja

Filtri ščitijo – čas je za dihanje čistega zraka v zaprtih prostorih

Preklopimo na dobro nameščene respiratorne maske (FFP2, enakovredne ali boljše), da zaščitimo sebe in bolnike. Zagovarjajmo in vlagajmo v infrastrukturo čistega zraka v zaprtih prostorih, da učinkovito zmanjšamo tveganja prenosa bolezni po zraku.

Nova normalnost

Prenos se redno dogaja tudi brez simptomov. Vdihavanje čistega zraka – s filtri, prezračevanjem in dobrimi maskami – mora postati nov standard, tako kot čiste roke in čista voda. Ne čakajmo znova desetletja, da se prilagodimo.

Hvala, ker varnost pacientov postavljate na prvo mesto.

Več o tem na <https://whn.global/guidelines/masks>

Oblikovala ga je World Health Network

Za več informacij obiščite
<https://whn.global>

Viri:

1. Indoor airborne risk assessment in the context of SARS-CoV-2: description of airborne transmission mechanism and method to develop a new standardized model for risk assessment. Geneva: World Health Organization; 2024. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.
<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/376346/9789240090576-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Global technical consultation report on proposed terminology for pathogens that transmit through the air. www.who.int.
<https://www.who.int/publications/m/item/global-technical-consultation-report-on-proposed-terminology-for-pathogens-that-transmit-through-the-air>
3. WHO Director-General's remarks at the launch of the through-the-air-transmission report – 18 April 2024. www.who.int. Accessed May 8, 2024.
<https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-remarks-at-the-launch-of-the-through-the-air-transmission-report--18-april-2024>